

Jacek Trznadel

"Ludzie i kukły", Stanisław Gębala,
"Odra", nr 10 (170) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/40, 200

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) ADAMSKI Jerzy: Wielkie pole niewiadomych. "Odra" 1970 nr 10, s. 54-60.

Esej dotyczący teatru i jego perspektyw na tle zjawisk kultury masowej. Teatrowi "klasycystycznemu" zadały cios masowe środki przekazu: radio i film oraz telewizja. Spektakl radiowy góruje nad teatralnym wiernością przekazywania dialogu, filmowy i telewizyjny - bogactwem form widowiskowych. Podstawą masowych środków przekazu jest jednak to, co w teatrze naturalistycznym było konwencją: oddzielenie aktora od widza, konwencja "podglądania". Środki masowego przekazu nie zastąpią więc nigdy żywego człowieka, aktora. Najradykałniejsze z tego wnioski wyciągnął Grotowski opierając swój teatr wyłącznie na aktorze, a redukując rolę literatury i widowiska.

J.T.

BP/40

(II) GĘBALA Stanisław: Ludzie i kukły. "Odra" 1970 nr 10 s. 33-41. --

Omówienie dwu dramatów Tadeusza Różewicza: "Kartoteka" i "Świadkowie". Poszukując światopoglądowego znaczenia dramatów Różewicza, autor eseju zestawia je z jego poezją. W "Kartoteczce", sztuce "kompromitującej stereotypy światopoglądowe", sztuce "bohatera odkłamanego", Różewicz pragnie sprowadzić wiedzę o świecie do świadomego "uproszczenia". Jego estetyka rozpięta jest pomiędzy komizmem a tragizmem. Jest to więc świat groteskowy, który reprezentują w świecie scenicznym Różewicza - "ludzie - kukły". Proces autozakłamania, prowadzący do człowieka-kukły, jest ukazany w "Świadkach". Sztuki Różewicza zostają określone jako "sztuki niepokoju" - o ich wartości rozstrzyga, między innymi, ópór, jaki stawiają jednoznacznej interpretacji.

J.T.

BP/40